

Jan-Ole´s Turisttrafik

V/Jan-Ole Pedersen Aarsballevej 27 DK 3700 Rønne
Tlf. +45 56 96 50 03 Email: jan-ole@turisttrafik.dk

Bustur- Sydtur 9,00-17,00

Tag eleverne med til Sydbornholm, og brug en dag med naturskønne seværdigheder og spændende oplevelsescentre. På Sydbornholm har I gode muligheder for at give eleverne et indblik i både historiske og natur/teknik oplevelser, når eleverne kan opleve frodige sprækkedale der huser et spændende indblik i, hvordan forskellige tidsaldre har været med til at skabe utrolige naturfænomener. Tag en gåtur rundt, og oplev nogle af de steder, som har spillet en stor betydning for Bornholm under blandt andet Den Kolde Krig og 2. Verdenskrig.

Almindingen er en af Danmarks Største skove på 6.000 hektar. Almindingen byder på mange spændende seværdigheder, såsom de gamle borge Lilleborg og Gamleborg, den 7 tons tunge Rokkesten, Bornholms største sprækkedal Ekkodalen, og Bornholms højeste punkt, Rytterknægten som med sine 162 meter over havet, giver en skøn udsigt over hele Sydbornholm. Skoven er fyldt med smukke egetræer, som blev plantet lige efter, at England havde stjålet næsten hele den danske krigsflåde i starten 1800-tallet. Den danske konge skyndte sig i al hast at plante nye træer, så der kunne skaffes træplanker til at bygge nye skibe. Kongen havde bare ikke tænkt over, at det tager over 200 år for et egetræ, at nå den rigtige højde. I Almindingen kan I også møde bisonokserne. Bisonerne befinder sig i Bisonskoven af Almindingen, hvor de med deres naturlige adfærd skaber dynamik i skovbunden, således at skoven kan vokse optimalt, og få plads til flere arter.

Gå langs skovstierne til **Ekkodalen**, som er en smuk sprækkedal formet i istiden - og her skal I selvfølgelig prøve ekkoet. I Ekkodalen finder du "Stortebakkerne", som er et bornholmsk udtryk for en brat og lodret klippevæg, som er med til at give dalen et rungende ekko. Drikker Møller virkelig Øller? Og kan man virkelig se et Yver på en ko der flyver? Der er af og til konkurrence i "ekko-sætninger". Lav jeres egen klassekonkurrence, og se hvem der kan finde på den bedste ekko-sætning.

På **Dueodde** finder du Dueodde Strand, som af flere udenlandske medier er kåret som en af Europas bedste sandstrande. Sandet på Dueodde er så fint, at man i gamle dage eksporterede det til England og Frankrig, hvor det blev brugt i timeglas. Det siges, at Kejser Napoleon havde sand fra Dueodde i sit timeglas. Dueodde byder på mange spændende, og historiske oplevelse. Vidste du, at Dueodde blev brugt til hemmelige operationer? Under den Kolde Krig havde Rusland planer om at angribe Bornholm via strandene på Dueodde, i tilfælde af en væbnet konflikt med NATO. Der er mange vedholdende rygter om, at russiske specialtropper lavede natlige landgangsøvelser på Dueodde Strand tilbage i 1970'erne, og at specialtropperne trænede landsætning fra ubåde. Selvom rygterne aldrig er blevet bekræftet, var det svært at mane dem til jorden, da der i perioden blev fundet forskellige russiske militæreffekter på og omkring Dueodde Strand, for eksempel en russisk dykkermaske. Under 2. verdenskrig spillede Dueodde også en militær rolle. Efter den tyske besættelse af Bornholm i 1940 igangsatte Hitler byggeriet af to store kanonstillinger på Dueodde. Disse kanonstillinger skulle, sammen med tilsvarende kanonstillinger på den tyske østersøkyst, blokere for de russiske sejlruiter syd om Bornholm. Kanonstillingerne kom aldrig i brug, men de eksisterer stadig, til vidne om en spændende, men uhyggelig, tidsperiode på strandene ved Dueodde.

Svaneke er er kåret som Danmarks smukkeste købstad, og er samtidig en af de få byer i Europa, som har fået Europarådets guldmedalje for "Fremragende bybevaring". Svaneke er desuden også den by på Bornholm, som har de dyreste huspriser. Smukke bindingsværkshuse, glaspustere, keramikere, pibemager og tøjdesignere skaber en helt speciel stemning. Det er også i Svaneke, at I kan opleve Jørgen Utzons berømte vandtårn. Er I til søde sager, kan I glæde jer til håndlavet lakrids, hjemmelavet is, håndrullet chokolade og bolchekogeriet. I kan også prøve at designe jeres eget glas hos glaspusteren Pernille Bülow – i hendes værksted "Bülow by You".

På denne tur kan tilvælges 1 af følgende valgmuligheder:

Bornholmertårnet er et tidligere tophemmeligt og -sikret militært anlæg fra den kolde krig. Bornholmertårnet var oprindeligt NATOs vigtigste lytte- og radarpost under den Kolde Krig. Med radarerne kunne man opfange signaler langt inde i Rusland; eksempelvis havde den bornholmske radar ved Dueodde allerede opfanget kommunikation mellem russiske tropper inden invasionen af Ungarn i 1956. Da den Kolde Krig var overstået mistede NATO interessen for lytte- og radarposten, og i dag er Bornholmertårnet omdannet til et koldkrigsmuseum, som byder på spændende fortællinger om den rolle Bornholm og Dueodde spillede under den kolde krig. På museet kan du eksempelvis se et ægte russisk MiG-15 jægerfly. Tilbage i 1953 "lånte" en polsk pilot et fly magen til, og brugte det til at flygte til Bornholm. Tag turen helt op i tårnet og nyd udsigten over Bornholms smukke landskab. Nyd udsigten ud over Dueodde og en stor del af Østbornholm. Og bare rolig – der er elevator for de der ikke orker trappen med over 400 trin. Udsigten er kåret til Bornholms Bedste.

Brændesgårdshaven, en af Danmarks ældste forlystelsesparker med alt fra mini-zoo til vandland. Her venter der eleverne mange sjove oplevelser (Åbent 9/5-13/10). **Entré vil ikke være inkluderet i turens pris, men når først entréen er betalt, er alle forlystelser gratis.**

NaturBornholm, et videnspædagogisk aktivitets- og oplevelsescenter, der viser Bornholms skabelse fra rødglødende lava for millioner af år siden til den frodige solskinsø, som vi kender i dag. Start turen med at føre eleverne igennem den bornholmske istid, hvor I kan mærke kulden fra isen, og frem til et subtropisk klima. Bliv gennemrystet af jordskælv, se om I kan finde en dinosaur, og prøv de mange aktiviteter.

Når I bestiller, beder vi jer oplyse, om I ønsker at besøge:

1. Bornholmertårnet
2. Brændesgårdshaven
3. NaturBornholm

Praktiske Oplysninger:

Start- og sluttidspunkt: Bussen afhenter jer ved lejrskolestedet kl. 09:00, hvor I returnerer igen kl. 17:00. Tiderne kan blive rykket 5-10 minutter i begge retninger afhængig af, om der er andre skoleklasser med bussen. Bemærk at rækkefølgen på besøgene under jeres tur afhænger af, hvilket af vores lejrskolesteder, som I bor på.